

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir. 405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Штефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZIE din 05 martie 2018 cauza nr. 13/18

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Oxana GUMENNAIA – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Lucia GAVRILIȚĂ – membră

au examinat susținerile scrise ale
petiționarului: dl A. G.
reclamat: dl Mihai Mircos, vice-primar s. Mingir
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare pe criteriu de opinie în exercitarea activității de antreprenoriat.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului

3.1 Petiționarul afirmă că, împreună cu soția, desfășoară o activitate economică (bar de noapte) în satul Mingir. Petiționarul susține că primarul satului, care este membru al Gărzii Populare locale, îi împiedică activitatea prin diverse verificări. Acesta afirmă că, sub paravanul activității Gărzii Populare, primarul, în luna decembrie 2017, a intervenit de două ori în barul administrat de acesta și a solicitat eliminarea clienților, pe motiv că programul de lucru s-a încheiat. Petiționarul declară că aceste acțiuni ale primarului ar fi îndreptate doar împotriva lui, deși în localitate mai sunt alte localuri care de asemenea lucrează peste program. Petiționarul susține că acțiunile ar fi determinate de opinia lui și faptul că primarul are un interes economic personal de a falimenta afacerea petiționarului.

Susținerile reclamatului

3.2 Reclamatul confirmă că membrii gărzii populare au verificat activitatea mai multor agenți economici care își desfășoară activitatea în localitatea s. Mingir, subliniind că nu doar barul gestionat de petiționar a fost supus verificărilor, ci și alte localuri de noapte din localitate. Reclamatul notează că, urmare a verificărilor, s-a constatat că barul gestionat de petiționar încalcă programul de activitate stabilit. În acest sens, reclamatul menționează că programul de activitate al localurilor de noapte a fost stabilit prin Regulamentul de desfășurare a activității de comerț, aprobat prin decizia Consiliului local 4/2-1 din 30 iunie 2017. În conformitate cu prevederile acestui regulament este permis localurilor de noapte să activeze pe timp de iarnă de la 8.00 până la 1.00, iar pe timp de vară de la 8.00 până la 2.00. Reclamatul afirmă că solicitările acestuia în calitate de membru al gărzii populare au fost întemeiate pe prevederile regulamentului respectiv. De asemenea, reclamatul infirmă faptul că ar avea un interes personal de a împiedica activitatea petiționarului și menționează că

activitatea de verificare desfășurată de către membrii gărzii populare vizează toată comunitatea și nu doar petiționarul.

IV. Dreptul național relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; **art. 47 alin. (2)** cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor; **art. 126 alin. (1)** economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă; **alin. (2)** Statul trebuie să asigure: **lit. b)** libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** discriminarea directă este definită ca tratarea unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat.
- 4.3 **Legea cu privire la comerțul interior nr. 231 din 23.09.2010 la art. 3** prevede noțiunea de activitate de comerț – activitate de întreprinzător inițiată în baza raporturilor stabilite în domeniul comercializării mărfurilor produse, prelucrate sau procurate, precum și în domeniul executării diverselor lucrări și prestării serviciilor, având ca scop satisfacerea intereselor economice private și asigurarea unei surse de venit; serviciu comercial – activitate oferită cu prilejul actului de vânzare (prestare), care asigură avantaje și satisfacții consumatorului, fără a antrena un schimb fizic sub formă de bunuri materiale; **art. 6 alin. (1) lit. n)** stabilesc, în cadrul regulamentului de desfășurare a activităților de comerț în localitatea respectivă, interdicții și cerințe privind desfășurarea activității de comerț conform alin. (5); **alin. (5) lit. e)** cerințe privind regimul de lucru (orarul de funcționare) al comercianților în perimetrul anumitor zone sau străzi; **art. 21 alin. (3)** fiecare comerciant stabilește, în conformitate cu regulamentul de desfășurare a activităților de comerț în localitatea respectivă, aprobat de consiliul local, orarul de funcționare al unității comerciale, care va respecta prevederile legislației muncii și reglementările în vigoare privind liniștea și ordinea publică. Unitățile comerciale cu amănuntul și cele prestatoare de servicii comerciale pot fi deschise publicului în toate zilele săptămânii. Unitățile comerciale din sectorul alimentar nu pot fi închise mai mult de două zile consecutiv în cazul sărbătorilor legale, cu excepția unor cauze obiective de nefuncționare. Orarul de funcționare se afișează la intrarea în unitatea comercială, în mod vizibil din exterior. Comerciantul este obligat să asigure respectarea acestuia. Orice modificare în orarul de funcționare al unității comerciale se face cu acordul preventiv al autorității administrației publice locale care a eliberat autorizația de funcționare.
- 4.4 **Legea cu privire la gărzile populare nr. 1101 din 06.02.1997 la art. 1** conține sarcinile de bază ale gărzilor populare care sunt: asigurarea securității și apărarea intereselor legitime ale cetățenilor, susținerea pe toate căile a organelor de drept în acțiunile de menținere a ordinii publice, de prevenire și reprimare a infracțiunilor și contravențiilor; **art. 3 alin. (1)** gărzile populare se creează la întreprinderi, în instituții, organizații, precum și la locul de trai al cetățenilor, în conformitate cu decizia autorităților administrației publice locale, care aprobă instituirea lor în cadrul adunării constituante a persoanelor care doresc să se înroleze în garda populară; **art. 4 alin. (1)** conducerea generală a gărzilor populare o exercită autoritățile administrației publice locale; **alin. (2)** autoritățile administrației publice și persoanele cu funcții de răspundere susțin întru totul activitatea gărzilor populare, acordându-le un ajutor multilateral în consolidarea ordinii publice și combaterea infracțiunilor și contravențiilor; **alin. (3)** exercitând în limitele competenței lor conducerea gărzilor populare, autoritățile administrației publice locale organizează și îndrumă

activitatea acestora, întreprind măsurile convenite în vederea respectării legalității, corelării și optimizării interacțiunii gărzilor populare cu autoritățile administrației publice abilitate să mențină ordinea de drept, iau în dezbatere comunicările referitoare la activitatea gărzilor și rapoartele comandanților și șefilor de state majore ale gărzilor, soluționează chestiunile privind asigurarea lor tehnico-materială; **alin. (4)** în scopul dirijării optime a acțiunilor gărzilor populare, autoritățile administrației publice locale pot crea un stat major al gărzilor populare instituite în teritoriul lor; **alin. (5)** autoritățile administrației publice locale atribuie funcțiile de conducere a statului major unuia dintre funcționarii aparatului comitetului executiv raional, al primăriei orașului sau municipiului; **art. 7 alin. (1)** gărzile populare, în comun cu organele de drept: **lit. a)** participă la menținerea ordinii și supravegherea legalității în locurile publice (în localuri, pe străzi, în piețe, parcuri etc.), supraveghează buna desfășurare a întrunirilor, în limitele competenței; **art. 9 alin. (1)** membrul gărzii populare în exercițiul funcțiunii este în drept: **lit. a)** să ceară cetățenilor respectarea ordinii publice și încetarea infracțiunilor sau contravențiilor.

- 4.5 **Regulamentul de desfășurare a activității de comerț în comuna Mingir aprobat prin Decizia Consiliului local Mingir nr. 4/2-1 din 30.06.2017 la Capitolul VI, Cerințe privind regimul de lucru al comercianților** prevede că se permite desfășurarea activității comerciantilor în intervalul de timp de la 8-00 până la 02-00 dimineața pe timpul verii și de la 8-00 până la 01-00 dimineața pe timpul iernii.
- 4.6 **Regulamentul de funcționare a gărzii populare aprobat prin Decizia Consiliului local Mingir nr. 2/7-4 din 10.11.2016 la art. 3 alin. (1)** prevede că conducerea gărzii populare o exercită APL; **art. 6** membrul gărzii populare este obligat să participe activ la menținerea ordinii publice și la prevenirea infracțiunilor și contravențiilor.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține spre examinare o pretinsă discriminare pe criteriu de opinie în exercitarea activității de antreprenariat.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. 1 și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții v. Republica Cehă par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par. 91-92, Timishev v. Rusia par.57) prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Reieșind din alegațiile expuse în plângere, pentru a institui o prezumție a discriminării petiționarul urma să prezinte fapte care ar arăta existența cumulativă a următoarelor elemente:
- a) tratamentul mai puțin favorabil (excludere, deosebire, etc.) în exercitarea unui drept recunoscut de lege
 - b) în comparație cu alte persoane
 - c) cu care se află în situație analogică
 - d) în baza unui criteriu protejat.
- 5.3 Consiliul, examinând alegațiile petiționarului, a stabilit că prezumția discriminării poate fi instituită. Consiliul a reținut că reclamantul prin acțiunile sale tratează mai puțin favorabil petiționarul prin comparație cu ceilalți agenți economici. Petiționarul susține că acest tratament este determinat de criteriul de opinie.
- 5.4 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze existența/lipsa unei justificări obiective și rezonabile a tratamentului deplâns.
- 5.5 Consiliul, examinând susținerile reclamantului, confirmate din probe, stabilește că nu a existat un tratament diferențiat, or membrii gărzii populare au verificat orarul de lucru pentru mai mulți agenți economici care desfășoară o activitate economică de acest gen în s. Mingir. De asemenea, Consiliul reține că programul de activitate al localurilor de noapte este unic pentru toți agenții economici care desfășoară acest gen de activitate(f.d.34). De asemenea, Consiliul reține că reclamantul, în calitate de membru al gărzii populare, a avut un scop legitim de a se prezenta în barul petiționarului și a solicita încetarea activității peste program. Potrivit deciziei Consiliului local Mingir nr. 2/3-5 din 20 mai 2016, scopul gărzii populare este de a asigura securitatea și apărarea intereselor legitime ale cetățenilor, susținerea pe toate căile a organelor de drept în acțiunile de menținere a ordinii publice, de

prevenire și reprimare a infracțiunilor și contravențiilor. Respectiv, potrivit prevederilor art. 273 alin. (4) din Codul contravențional, încălcarea regimului de lucru stabilit de autoritățile publice locale se sancționează contravențional.

- 5.6 Consiliul notează că aplicabilitatea criteriului de opinie nu poate fi reținută, deoarece petiționarul nu a putut să-și fundamenteze alegațiile referitoare la legătura de cauzalitate dintre criteriul invocat și tratamentul deplâns, deși Consiliul i-a solicitat acest fapt.
- 5.7 Totodată, Consiliul atrage atenția petiționarului că, în circumstanțele în care reclamatul, din calitatea lui de vice-primar, ar stabili anumite condiții discriminatorii sau ar acorda unele privilegii pentru activitatea întreprinderilor, care nu sunt prevăzute de lege, ar putea fi incidente prevederile Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, potrivit cărora sunt interzise acțiunile sau inacțiunile autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care conduc la restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, coroborat cu prevederile pct. 61 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate nu reprezintă discriminare.
2. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 ale Legii nr.298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – Președinte

Oxana GUMENNAIA – Membră

Andrei BRIGHIDIN – Membru

Lucia GAVRILIȚĂ – Membră